

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра менеджменту організацій

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 073 "Менеджмент"

на тему: **«Формування стратегії розвитку аграрного підприємства»**

Виконавець:
студентка 11 групи
факультету Центр заочної
та вечірньої форми навчання
Кириченко Аліна Валеріївна

/підпис/

Науковий керівник:
к.е.н., доцент
Піскун Альона Валеріївна

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Сьогодні підприємства змушені постійно пристосовуватися до змін внутрішніх і зовнішніх умов існування. Для досягнення успіху їм необхідно впроваджувати сучасні технології, щоб оптимізувати виробничі процеси та підвищити ефективність. Окрім того, зміни в уподобаннях клієнтів, правових нормах та інших регуляторних аспектах вимагають корегування стратегій, щоб відповідати новим викликам і мінімізувати загрози.

У конкурентному середовищі критично важливо оперативно реагувати на появу нових гравців або зміни в діях існуючих конкурентів. Врахування соціокультурних тенденцій допомагає компаніям гнучко змінювати свої підходи, відповідати на еволюцію споживчої поведінки та забезпечувати стабільне зростання в умовах нестабільності. Отже, розробка стратегії розвитку – це ключовий інструмент для ефективного управління змінами, який забезпечує довгострокову конкурентоспроможність і стабільність бізнесу.

Метою роботи є формування оптимальної стратегії розвитку підприємства для підвищення ефективності його діяльності.

Відповідно до мети в роботі поставлені та вирішені такі **завдання**:

- дослідження теоретичних основ стратегічного розвитку підприємства;
- проаналізувати основні тенденції агропромислового комплексу України;
- здійснити аналіз фінансово-господарської діяльності підприємства;
- сформулювати напрями стратегічного розвитку ПП «СГП НІКА-АГРО» та оцінити їх доцільність.

Об'єкт дослідження – ПП «СГП НІКА-АГРО».

Предметом дослідження є процес формування стратегії розвитку аграрного підприємства.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої в роботі мети були використані методи: групування та систематизації, побудова схем, таблиць і графіків, методи аналізу фінансової звітності; методика Томпсона-Стрікланда та матриця Ансоффа.

Інформаційна база дослідження: статистичні дані Державної служби статистики України, наукові статті та монографії вітчизняних і зарубіжних учених, фінансова звітність та документи первинного, аналітичного та синтетичного обліку ПП «СГП НІКА-АГРО», комп'ютерні програми MS Word, MS Excel.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаної літератури (42 найменування). Загальний обсяг роботи становить 54 сторінки. Робота містить 21 таблицю, 11 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі *«Теоретичні основи стратегічного управління розвитком підприємства»* розглянуто поняття та сутність стратегічного розвитку підприємства. Проаналізовано принципи, алгоритм та методи розробки стратегії.

У другому розділі *«Формування стратегії розвитку ПП «СГП-НІКА»* проаналізовано основні проблеми та перспективи розвитку агропромислового комплексу України. Наведена загальна характеристика підприємства, розраховані фінансові показники його діяльності. Проаналізовано можливі шляхи розвитку та запропонована методика роздільного вирощування бройлерів за статтю при клітковому утриманні, що за рік це принесе підприємству додатково більше 426 тис. грн. чистого прибутку.

ВИСНОВКИ

1. Розкрито визначення стратегії як цілісної системи взаємопов'язаних рішень для досягнення довгострокових цілей. Визначено ключові принципи стратегічного управління та основні завдання, які повинна виконувати стратегія на підприємстві.

Представлено ієрархічну структуру стратегій підприємства, що включає корпоративну, конкурентну, функціональні та операційні стратегії, та розкрито їхню взаємодію.

Описано поетапний алгоритм розробки стратегії розвитку підприємства, що включає стратегічний аналіз, здійснення стратегічного вибору, формування та реалізацію стратегії. Визначено ключові принципи стратегічного планування, яким повинен відповідати процес вибору стратегії.

Розглянуто три основні групи факторів, які необхідно враховувати при аналізі для формування стратегії: макрооточення (економічна, правова, політична, соціальна, технологічна компоненти), внутрішнє середовище (організаційна, виробнича, фінансова, маркетингова, кадрова, науково-дослідна) та суб'єкти ближнього оточення (споживачі, постачальники, конкуренти).

2. Визначено, що війна в Україні завдала колосальних збитків агропромислового комплексу, призвела до значних втрат виробничих потужностей, експортних можливостей та поставила під загрозу продовольчу безпеку. Відновлення аграрного сектору вимагатиме значних фінансових вливань, часу та цілеспрямованих зусиль для відновлення пошкодженої інфраструктури та активів, що є критично важливим для забезпечення майбутньої стабільності та продуктивності галузі.

3. Надано загальну характеристику підприємства, його організаційну структуру зі спеціалізацією на вирощуванні зернових та птахівництва. Проаналізовано динаміку валового збору основних зернових культур за останні роки, виявлено зростання виробництва пшениці та нестабільність щодо кукурудзи. Проведено аналіз фінансового стану підприємства за 2022-2024 роки, який виявив нестабільну фінансову динаміку зі збитками у 2022 році, значним прибутком у 2023 році та його падінням у 2024 році через зростання витрат. Проаналізовано структуру активів та пасивів

підприємства. Детально розглянуто показники ліквідності, які вказують на критично низьку абсолютну ліквідність та потребу в оптимізації оборотних активів. Водночас, аналіз показників фінансової стійкості свідчить про стабільний та міцний фінансовий стан підприємства. Зроблено висновок про необхідність пошуку шляхів підвищення прибутковості підприємства.

4. Запропоновано можливі стратегії розвитку підприємства на основі матриці І. Ансоффа, включаючи вдосконалення діяльності, розвиток ринку, товарну експансію та диверсифікацію. Найбільш оптимальною визначено стратегію заміни підлогового утримання бройлерів на кліткове. Детально проаналізовано доцільність та ефективність цієї стратегії, порівняно показники вирощування бройлерів за обома технологіями, підкреслено переваги кліткового утримання щодо щільності посадки, виходу м'яса, гігієни та витрат кормів та енергії. Додатково запропоновано впровадження роздільного вирощування самців та самок для підвищення ефективності використання кормів та збільшення живої маси півнів.

Наведено розрахунок економічної ефективності впровадження обох рекомендацій, який демонструє значне зростання чистого прибутку підприємства.